

SPRAWOZDANIE
Z DZIAŁALNOŚCI PEŁNOMOCNIKA RZĄDU
DO SPRAW POLITYKI MŁODZIEŻOWEJ
PIOTRA MAZURKA
ZA OKRES
OD 1 STYCZNIA 2022 R.
DO 31 GRUDNIA 2022 R.

Piotr Mazurek

Pełnomocnik Rządu
ds. Polityki Młodzieżowej

Warszawa, 2023

SPIS TREŚCI

WSTĘP.....	3
1. PODSTAWA PRAWNA DZIAŁANIA PEŁNOMOCNIKA RZĄDU DO SPRAW POLITYKI MŁODZIEŻOWEJ.....	4
2. KONTYNUACJA PRAC NAD STRATEGIĄ NA RZECZ MŁODEGO POKOLENIA.....	5
3. KOORDYNOWANIE PRZYGOTOWANIA ORAZ DOPROWADZENIA DO PRZYJĘCIA PRZEZ RADĘ MINISTRÓW RZĄDOWEGO PROGRAMU „FUNDUSZ MŁODZIEŻOWY NA LATA 2023 - 2033”	7
4. WSPÓŁINICJOWANIE PROGRAMÓW SZKOLENIOWO STAŻOWYCH „UMIEJĘTNOŚCI JUTRA” I „KARIERA JUTRA”	12
5. PRZEPROWADZENIE OGÓLNOPOLSKICH KONSULTACJI NOWEGO PRZEDMIOTU SZKOLNEGO „BIZNES I ZARZĄDZANIE”	14
6. ORGANIZACJA OGÓLNOPOLSKIEJ KONFERENCJI MŁODZIEŻOWYCH RAD I ŚRODOWISK MŁODZIEŻOWYCH ORAZ GALI KONKURSU „AMBASADOR MŁODEGO POKOLENIA RP”	16
7. ZAANGAŻOWANIE W ORGANIZACJĘ SZCZYTU CYFROWEGO IGF 2022	20
8. ORGANIZACJA KONKURSU „MŁODZIEŻOWY DELEGAT RP NA 77. SESJĘ ZGOROMADZENIA OGÓLNEGO ONZ”	21
9. ZAANGAŻOWANIE W DZIAŁANIA NA RZECZ OCHRONY ZDROWIA PSYCHICZNEGO MŁODZIEŻY	23
10. DZIAŁANIA NA RZECZ EDUKACJI EKOLOGICZNEJ I KLIMATYCZNEJ	25
11. KONTYNUACJA WSPIERANIA MŁODZIEŻOWYCH RAD PRZY JEDNOSTKACH SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO	27
12. STAŁE PROWADZENIE DIALOGU Z MŁODZIEŻĄ ORAZ UDZIAŁ W DYSKUSJACH NA TEMAT SYTUACJI MŁODYCH LUDZI.....	28
13. WSPÓŁPRACA Z RADĄ DIALOGU Z MŁODYM POKOLENIEM W SPRAWACH DOTYCZĄCYCH MŁODZIEŻY	35
14. DZIAŁALNOŚĆ W RAMACH KOMITETU DS. POŻYTKU PUBLICZNEGO	38

WSTĘP

Sprawozdanie z działalności Pełnomocnika Rządu do spraw polityki młodzieżowej stanowi wykonanie § 4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 22 września 2020 r. w sprawie ustanowienia Pełnomocnika Rządu do spraw polityki młodzieżowej¹, ustanawiającego obowiązek przedstawienia Radzie Ministrów sprawozdania z działalności Pełnomocnika do dnia 31 marca każdego roku, za rok poprzedni.

Niniejsze sprawozdanie przedstawia najważniejsze działania i inicjatywy podjęte przez Pełnomocnika Rządu do spraw polityki młodzieżowej w okresie od dnia 1 stycznia 2022 r. do 31 grudnia 2022 r.

---

¹ Dz.U. 2020 poz. 1631

1. PODSTAWA PRAWNA DZIAŁANIA PEŁNOMOCNIKA RZĄDU DO SPRAW POLITYKI MŁODZIEŻOWEJ

Pełnomocnik Rządu do spraw polityki młodzieżowej działa na podstawie rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie ustanowienia Pełnomocnika Rządu do spraw polityki młodzieżowej z dnia 22 września 2020 r. (Dz.U. z 2020 r. poz. 1631).

Zgodnie z § 2 do zadań Pełnomocnika należy:

- 1) inicjowanie aktywności i współpraca z organami administracji rządowej, organami jednostek samorządu terytorialnego i organizacjami pozarządowymi w zakresie działań wpływających na zwiększanie zaangażowania młodzieży w życie publiczne;
- 2) koordynowanie dialogu między administracją rządową a partnerami społeczno-gospodarczymi, organizacjami pozarządowymi i organami jednostek samorządu terytorialnego w zakresie inicjatyw w obszarze polityki młodzieżowej;
- 3) monitorowanie prac podejmowanych przez organy administracji rządowej i organy jednostek samorządu terytorialnego w sprawach związanych z sytuacją młodzieży w Polsce;
- 4) współpraca z Radą Dialogu z Młodym Pokoleniem w zakresie opiniowania projektów aktów prawnych oraz przedstawiania rekomendacji wobec działań organów administracji rządowej i organów jednostek samorządu terytorialnego w sprawach dotyczących młodzieży;
- 5) koordynowanie przygotowania i wdrożenia - w oparciu o konsultacje przeprowadzone z szerokim kręgiem interesariuszy - dokumentu strategicznego dotyczącego działań państwa w obszarze polityki młodzieżowej.

2. KONTYNUACJA PRAC NAD STRATEGIĄ NA RZECZ MŁODEGO POKOLENIA

W 2022 roku Pełnomocnik Rządu ds. Polityki Młodzieżowej wraz ze swoim zespołem oraz przy współpracy ze środowiskami młodzieżowymi kontynuował prace nad Strategią RP na rzecz Młodego Pokolenia – dokumentem, który podsumuje i skataloguje działania rządu będące odpowiedzią na postulaty i rekomendacje wypracowane w przeprowadzonych przez Pełnomocnika od lutego do listopada 2021 roku największych w historii Polski ogólnopolskich konsultacjach publicznych, których celem było partycypacyjne wypracowanie rozwiązań polityki młodzieżowej rządu.

W konsultacjach wzięło udział ok. 30 tys. młodych ludzi ze wszystkich regionów kraju oraz przedstawiciele polskiej młodzieży mieszkającej i studiującej za granicą. W ramach Konsultacji Pełnomocnik zorganizował cykl sesji warsztatowych – 16 konsultacji wojewódzkich, które wzbudziły olbrzymie zainteresowanie młodzieży. Tym samym pierwszy raz w historii Polski przedstawiciel administracji rządowej zaprosił wszystkich młodych Polaków do wspólnego opracowania rządowego dokumentu strategicznego, zwiększając zaangażowanie młodzieży w proces współdecydowania w sprawach dla nich najistotniejszych.

Wiele pomysłów proponowanych przez młodzież w trakcie konsultacji zostało zrealizowanych niezwłocznie lub jest w trakcie realizacji, np. reforma nauczania przedsiębiorczości, wprowadzenie edukacji ekologicznej i klimatycznej do szkół czy stworzenie Funduszu Młodzieżowego. Inne będą realizowane w kolejnych latach.

W 2022 roku toczyły się prace nad treścią dokumentu. Oprócz selekcji najważniejszych oczekiwań młodzieży, do których dobrano adekwatne rozwiązania, zespół Pełnomocnika Rządu ds. Polityki Młodzieżowej sformułował cele strategiczne polityki młodzieżowej, a także wypracował program wdrożenia Strategii RP na rzecz Młodego Pokolenia, który zakłada utworzenie Zespołu ds. wdrożenia Strategii RP na rzecz Młodego Pokolenia pod przewodnictwem

Pełnomocnika Rządu ds. Polityki Młodzieżowej, w skład którego wejdą przedstawiciele Rady Dialogu z Młodym Pokoleniem, przedstawiciele młodzieżowych organizacji pozarządowych wyłonieni w naborze przeprowadzonym przez Pełnomocnika Rządu ds. Polityki Młodzieżowej, przedstawiciele administracji państwowej zaproszeni przez Pełnomocnika Rządu ds. Polityki Młodzieżowej w tym m.in. Ministra Edukacji i Nauki, Ministra Rodziny i Polityki Społecznej, Ministra Zdrowia oraz przedstawiciele jednostek samorządu terytorialnego, a także eksperci zaproszeni przez Pełnomocnika Rządu ds. Polityki Młodzieżowej. Zadaniem Zespołu będzie bieżące monitorowanie procesu wdrażania działań zaplanowanych w Strategii oraz robocze konsultowanie prac wdrożeniowych. Zespół będzie regularnie raportować stan realizacji zadań Prezesowi Rady Ministrów.

20 lipca 2022 roku Pełnomocnik przekazał projekt strategii Zespołowi Programowania Prac Rządu. Następnie konsultował jego treść z Rządowym Centrum Analiz, które przedstawiło swoje uwagi do dokumentu. Większość uwag została uwzględniona i stanowiła podstawę do podjęcia dalszych prac nad Strategią. 14 października 2022 roku Zespół Programowania Prac Rządu dokonał dyskusji nad zgłoszonym projektem dokumentu. Biorąc pod uwagę wieloaspektowy charakter projektu międzysektorowej strategii, zobowiązał Pełnomocnika do przeprowadzenia dodatkowej rundy konsultacji z resortami kluczowymi dla jej realizacji.

Ponadto w 2022 roku Pełnomocnik Rządu ds. Polityki Młodzieżowej prowadził pogłębione konsultacje poszczególnych rozwiązań proponowanych przez młodzież z ekspertami wewnętrznymi i zewnętrznymi, celem ostatecznego wypracowania strategicznego rządowego dokumentu, który opíše wieloletni plan realizacji przez rząd postulatów młodego pokolenia.

3. KOORDYNOWANIE PRZYGOTOWANIA ORAZ DOPROWADZENIA DO PRZYJĘCIA PRZEZ RADĘ MINISTRÓW RZĄDOWEGO PROGRAMU „FUNDUSZ MŁODZIEŻOWY NA LATA 2023 -2033”

Kluczowym działaniem Pełnomocnika Rządu ds. Polityki Młodzieżowej Piotra Mazurka w mijającym 2022 roku było przygotowanie oraz doprowadzenie do przyjęcia przez Radę Ministrów Rządowego Programu „Fundusz Młodzieżowy” na lata 2022-2033, całkowicie nowatorskiego instrumentu rządowego wsparcia dla najbardziej oddolnych inicjatyw młodego pokolenia. Była to realizacja jednego z najważniejszych postulatów młodzieży zgłaszanych podczas Konsultacji Strategii RP na rzecz Młodego Pokolenia, w których udział wzięło ok. 30 tys. młodych Polaków.

Z inicjatywy Pełnomocnika Rządu ds. Polityki Młodzieżowej Piotra Mazurka program został przygotowany w ramach Komitetu ds. Pożytku Publicznego kierowanego przez Wiceprezesa Rady Ministrów prof. Piotra Glińskiego.

Program jest spójny z podjętymi dotychczas działaniami rządu na rzecz wzmocnienia udziału młodych ludzi w życiu publicznym, takimi jak:

- wzmocnienie ustawowe instytucji silnych młodzieżowych rad na wszystkich szczeblach samorządu terytorialnego,
- utworzenie Rady Dialogu z Młodym Pokoleniem,
- powołanie urzędu Pełnomocnika Rządu do spraw Polityki Młodzieżowej, partycypacyjne prace nad nową, wieloletnią Strategią RP na Rzecz Młodego Pokolenia.

Rządowy Program Fundusz Młodzieżowy stanowi nową ofertę mającą na celu wsparcie działań służących aktywizacji społecznej młodzieży oraz zwiększeniu jej zaangażowania w życie publiczne, wzmocnieniu instytucjonalnemu inicjatyw młodzieżowych, a także zwiększeniu ich znaczenia w życiu publicznym.

Program został jednogłośnie przyjęty przez Radę Ministrów 19 lipca 2022 roku.

Zabezpieczenie finansowe dla programu udało się zapewnić dzięki wsparciu Prezesa Rady Ministrów Mateusza Morawieckiego oraz kierownictwa Ministerstwa Finansów.

Podmiotami uprawnionymi do składania ofert o dofinansowanie realizacji zadania w ramach programu są organizacje pozarządowe, których działalność jest skierowana do młodzieży. Na zasadzie regrantingu (dystrybuowanego przy wsparciu regionalnych operatorów) wsparcie otrzymać mogą również młodzieżowe rady jednostek samorządu terytorialnego, samorzady uczniowskie, studenckie i doktoranckie, organizacje akademickie (np. koła naukowe). Podmioty uprawnione do aplikowania nie będą musiały posiadać statusu organizacji pożytku publicznego.

Przyjęta formuła programu czerpie z doświadczeń wcześniejszych rządowych programów wsparcia rozwoju społeczeństwa obywatelskiego, takich jak Fundusz Inicjatyw Obywatelskich, Program Rozwoju Organizacji Obywatelskich, Korpus Solidarności, Program Wsparcia Rozwoju Organizacji Harcerskich i Skautowych na lata 2018-2030.

W Programie wyodrębniono trzy priorytety merytoryczne, w ramach których uprawnione podmioty mogą składać oferty o dofinansowanie zadań.

Priorytet 1. Aktywizacja młodzieży w samorządach

Priorytet jest przeznaczony dla młodzieżowych rad i sejmików przy jednostkach samorządu terytorialnego oraz samorządów uczniowskich, studenckich i doktoranckich oraz uczelnianych organizacji studenckich i doktoranckich.

W ramach tego Priorytetu wyodrębniono dwie ścieżki tematyczne:

- Ścieżka 1. Tworzenie i aktywizacja rad młodzieżowych
- Ścieżka 2. Aktywizacja samorządów uczniowskich i studenckich

Priorytet 2. Organizacje młodzieżowe w życiu publicznym

Projekty realizowane w ramach tego priorytetu powinny przyczyniać się do zwiększania obecności organizacji młodzieżowych w życiu publicznym w działaniach dotyczących m.in. edukacji obywatelskiej, solidarności międzypokoleniowej, a także analizy sytuacji młodzieży.

Priorytet 3. Wzmocnienie kompetencji organizacji młodzieżowych

Projekty realizowane w ramach Priorytetu 3. powinny przyczyniać się do budowy i wzmocnienia potencjału organizacji młodzieżowych poprzez poprawę ich zarządzania, tworzenia i doskonalenia zasobów, tworzenia i rozwijania strategii działania organizacji. Program został zaplanowany w perspektywie lat 2022-2033. Środki finansowe przeznaczone na Program to 10 mln zł w roku 2022, a następnie co roku 20 mln zł.

W ciągu zaledwie kilku tygodni od przyjęcia przez rząd wieloletniego programu, jego operator – Narodowy Instytut Wolności – Centrum Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego przeprowadził pierwszą edycję konkursu organizowanego w ramach Funduszu Młodzieżowego. Nabór cieszył się bardzo dużym zainteresowaniem oferentów – złożonych zostało łącznie niemal 350 wniosków, spośród których tylko jeden nie spełnił kryteriów formalnych.

Dofinansowanie uzyskało:

- w ramach Priorytetu 1. Aktywizacja młodzieży w samorządach – 12 ofert
- w ramach Priorytetu 2. Organizacje młodzieżowe w życiu publicznym i Priorytetu 3. Wzmocnienie kompetencji organizacji młodzieżowych – 128 ofert

Obecnie Pełnomocnik wspólnie z Instytucją Zarządzającą, Radą Dialogu z Młodym Pokoleniem i operatorami regrantingu prowadzi działania wspierające operatorów regrantingu Funduszu Młodzieżowego w przeprowadzaniu konkursów, w ramach

których samorządy szkolne, samorządy studenckie, uczelniane organizacje studenckie i doktoranckie, a także młodzieżowe rady przy jednostkach samorządu terytorialnego mogą uzyskać mikrogranty na swoje projekty. Celem tych działań jest jak najszerszy udział tych podmiotów w pozyskiwaniu dotacji z Funduszu Młodzieżowego.

Operatorami na poszczególne regiony zostali wyłonieni:

- **Region: dolnośląskie, opolskie**
Operator: Fundacja Inicjatyw Społecznych „Sapere Aude”
- **Region: kujawsko-pomorskie**
Operator: Stowarzyszenie Młodych Gminy Płużnica
- **Region: lubelskie**
Operator: Fundacja Sileas
- **Region: lubuskie, zachodniopomorskie**
Operator: Matecznik Pomocniczości i Dobroci
- **Region: mazowieckie, łódzkie**
Operator: Fundacja Our Future Foundation
- **Region: podkarpackie**
Operator: Fundacja Misji Obywatelskiej
- **Region: podlaskie**
Operator: Instytut Suwerennej
- **Region: pomorskie**
Operator: Pomorska Sieć Centrów Organizacji Pozarządowych
- **Region: śląskie, małopolskie**
Operator: New Europe Foundation
- **Region: świętokrzyskie**
Operator: Fundacja Centrum Europy Lokalnej, Fundacja Instytut Świętokrzyski
- **Region: warmińsko-mazurskie**
Operator: Dumni z Elbląga

- **Region: wielkopolskie**

Operator: Stowarzyszenie Projekt Poznań

Pełnomocnik Rządu ds. Polityki Młodzieżowej jest w stałym kontakcie z operatorami w celu zapewnienia dochowania ogólnopolskich standardów najwyższego poziomu przeprowadzenia działań regrantingowych. Osobiście wziął udział w kilku spotkaniach z ich przedstawicielami, na których deklarował chęć wsparcia ich prac zarówno w wymiarze merytorycznym jak i edukacyjno-informacyjnym.

4. WSPÓŁNICZOWANIE PROGRAMÓW SZKOLENIOWO STAŻOWYCH „UMIĘTNOŚCI JUTRA” I „KARIERA JUTRA”

W 2022 roku Pełnomocnik Rządu ds. Polityki Młodzieżowej we współpracy z GovTech Polska, NASK, Google oraz Szkołą Główną Handlową w Warszawie, a także Ministerstwem Funduszy i Polityki Regionalnej doprowadził do realizacji programów „Umiejętności Jutra” i „Kariera Jutra” — największych w Polsce programów szkoleniowo-stażowych z obszaru kompetencji cyfrowych dedykowanych młodym ludziom.

Program jest modelowym przykładem międzysektorowej współpracy przedstawicieli sektorów publicznego, prywatnego, naukowego i biznesowego. Skierowany jest do młodych ludzi chcących zdobyć nowe umiejętności i znaleźć satysfakcjonujące zatrudnienie w sektorze MŚP. Pełnomocnik Rządu ds. Polityki Młodzieżowej oraz Centrum GovTech we współpracy z NASK, Google i Szkołą Główną Handlową w Warszawie przygotowali 8000 miejsc szkoleniowych (później ta liczba została zwiększona do **ponad 15 tysięcy miejsc szkoleniowych**) oraz **1200 płatnych miejsc stażowych dla osób poniżej 30. roku życia**, których wykształcenie i przygotowanie zawodowe wskutek pandemii nie jest już adekwatne do aktualnych potrzeb na rynku pracy. Szkolenia, przygotowane we współpracy z najlepszymi ekspertami rynkowymi oraz polskimi firmami, objęły takie obszary tematyczne, jak marketing internetowy oraz zarządzanie.

Na program składało się:

- 50 godzin materiałów szkoleniowych.
- Ponad 20 interaktywnych webinarów.
- Dostęp do ponad 30 trenerów.
- Dostęp do aktywnej społeczności uczestników i trenerów.

W związku z tym, iż inauguracja Programu odbyła się w kwietniu, w trakcie, gdy Polska od dwóch miesięcy angażowała się w pomoc Ukrainie, postanowiono utworzyć ścieżkę szkoleń w języku ukraińskim i do Programu przyjmować również młode osoby z Ukrainy.

Zainteresowanie programami Umiejętności Jutra i Kariera Jutra przerosło najśmielsze oczekiwania organizatorów oraz potwierdziło, że cyfryzacja, rozwój społeczeństwa informacyjnego, wzmacnianie umiejętności jutra to obszary, którymi młodzi ludzie się interesują.

Pierwotne założenie było takie, aby przeszkolić 8 tysięcy młodych osób, jednak w planowanym terminie napłynęło ponad 20 tysięcy zgłoszeń od osób chętnych do wzięcia udziału w Programie. W związku z tym organizatorzy podjęli decyzję o zwiększeniu liczby miejsc w programie szkoleniowym. Tym samym **przyjęto na szkolenia 15477 osób, w tym 3707 obywateli Ukrainy.**

Dodatkowo łącznie prawie 1000 uczestników otrzymało możliwość odbycia 3-miesięcznego płatnego stażu (3010 zł/miesięcznie). Staże kontynuowane są także w roku 2023.

Uczestnicy, którzy ukończyli szkolenia i spełnili dodatkowe kryteria, mogli ubiegać się o staż w polskich małych i średnich przedsiębiorstwach oraz w wybranych podmiotach administracji.

Informacje a temat programów „Umiejętności Jutra” i „Kariera Jutra” Pełnomocnik Rządu ds. Polityki Młodzieżowej Piotr Mazurek prezentował podczas posiedzenia Rady Dzieci i Młodzieży RP przy Ministrze Edukacji i Nauki 20 maja 2022 roku w gmachu Ministerstwa Edukacji i Nauki w Warszawie.

5. PRZEPROWADZENIE OGÓLNOPOLSKICH KONSULTACJI NOWEGO PRZEDMIOTU SZKOLNEGO „BIZNES I ZARZĄDZANIE”

Wprowadzenie do szkół nowego, praktycznego przedmiotu dotyczącego ekonomii, biznesu i pracy projektowej stanowi odpowiedź rządu na najpopularniejszy postulat zgłaszany przez uczestników Konsultacji Strategii RP na rzecz Młodego Pokolenia w obszarze edukacji. Pełnomocnik Rządu ds. Polityki Młodzieżowej we współpracy z Ministerstwem Edukacji i Nauki i Centrum GovTech Polska przeprowadził w obecnym roku ogólnopolskie konsultacje szczegółowych rozwiązań związanych z wdrożeniem nowego przedmiotu szkolnego „Biznes i Zarządzanie”.

Preludium do konsultacji przedmiotu była ankieta internetowa, która potwierdziła, jak bardzo uczniowie chcą zmian w zakresie obecnego przedmiotu „Podstaw przedsiębiorczości”, oskarżanego o anachroniczność. Wypełniło ją ponad tysiąc młodych osób z całej Polski. Ankieta składała się z dziewięciu pytań dotyczących aktualnego stanu wiedzy młodych o przedsiębiorczości i propozycji, czego młodzi chcieliby uczyć się w ramach nowego przedmiotu.

14 września 2022 r. w Szkole Głównej Handlowej w Warszawie odbyła się prezentacja raportu z konsultacji przedmiotu „Biznes i Zarządzanie”. W wydarzeniu udział wzięli Minister Edukacji i Nauki prof. Przemysław Czarnek, Pełnomocnik Rządu ds. Polityki Młodzieżowej Piotr Mazurek oraz Pełnomocnik Prezesa Rady Ministrów ds. GovTech, Pełnomocnik Ministra Edukacji i Nauki ds. Transformacji Cyfrowej Justyna Orłowska, a także przedstawiciele świata nauki (w tym rektorzy m.in. Uniwersytetu Warszawskiego, Szkoły Głównej Handlowej i Akademii Leona Koźmińskiego), biznesu i środowisk młodzieżowych.

„Biznes i Zarządzanie” zostanie wprowadzony w szkołach od roku szkolnego 2023/2024 i zastąpi oraz znacząco rozwinie (zwłaszcza o elementy praktyczne) tematykę dotychczasowego przedmiotu „Podstawy Przedsiębiorczości”.

Przedmiot „Biznes i Zarządzanie” będzie realizowany zarówno w wymiarze podstawowym, jak i rozszerzonym. W 2027 r. wprowadzony zostanie również egzamin maturalny z „Biznesu i Zarządzania”.

Głównym celem wprowadzenia nowego przedmiotu – biznesu i zarządzania – do polskich szkół jest dostosowanie kształcenia do potrzeb współczesnego, dynamicznie zmieniającego się świata.

Biznes i Zarządzenie przygotowuje młodzież do roli przyszłych pracowników, menedżerów czy przedsiębiorców. Wykształci także we wchodzących w dorosłość uczniach umiejętność podejmowania świadomych decyzji konsumenckich i zarządzania finansami osobistymi.

Biznes i zarządzanie bazuje na założeniach podstaw przedsiębiorczości, lecz rozszerza je przede wszystkim o wymiar praktyczny. Nowy przedmiot kładzie nacisk na pracę w grupach oraz analizę case studies. BiZ daje możliwość zdawania matury projektowej, w której część oceny stanowią będą projekty zespołowe. Dzięki nim uczniowie rozwiną kompetencje 4K – kooperację, komunikację, kreatywność i krytyczne myślenie.

6. ORGANIZACJA OGÓLNOPOLSKIEJ KONFERENCJI MŁODZIEŻOWYCH RAD I ŚRODOWISK MŁODZIEŻOWYCH ORAZ GALI KONKURSU „AMBASADOR MŁODEGO POKOLENIA RP”

---

19 września 2022 r. w Kancelarii Prezesa Rady Ministrów w Warszawie odbyła się Ogólnopolska Konferencja Młodzieżowych Rad i Środowisk Młodzieżowych, zorganizowana przez Pełnomocnika Rządu ds. Polityki Młodzieżowej. Gościem specjalnym wydarzenia był Wiceprezes Rady Ministrów, Przewodniczący Komitetu ds. Pożytku Publicznego profesor Piotr Gliński. Konferencja stanowiła kontynuację corocznych spotkań młodzieżowych radnych i społeczników z całej Polski, którą przerwała pandemia COVID-19.

W wydarzeniu wzięło udział 350 młodzieżowych działaczy – młodzieżowych radnych, członków samorządów uczniowskich – którzy przyjechali do Warszawy ze wszystkich województw.

Głównym celem Konferencji była integracja środowisk młodzieżowych oraz dyskusja na temat sposobów zwiększenia zaangażowania młodych ludzi w życie publiczne, szczególnie w kontekście działalności w młodzieżowych radach przy jednostkach samorządu terytorialnego. Podczas wydarzenia zastanawiano się również nad aktualnymi problemami młodego pokolenia i możliwymi rozwiązaniami.

W ramach wydarzenia miała miejsce uroczysta gala konkursu „Ambasador Młodego Pokolenia RP”, w trakcie której jego laureatom zostały wręczone statuetki oraz wyróżnienia. Celem konkursu było wyróżnienie szczególnie zaangażowanych młodych działaczy społecznych oraz osób wspierających młodzież w działalności publicznej. Nagrody zostały przyznane przez Kapitułę powołaną przez Pełnomocnika Rządu ds. Polityki Młodzieżowej, za szczególne zaangażowanie w działalność na rzecz młodzieży w 9 kategoriach:

I. Mecenas Młodego Pokolenia:

Wyróżnieni w tej kategorii zostali: pani Joanna Pietrasik, pani Bożena Lisowska oraz pan Sebastian Płonka.

Laureatem w tej kategorii został Prezes firmy FAKRO Pan Ryszard Florek.

II. Najprzyjaźniejsza firma wspierająca swoimi działaniami młodych ludzi:

Wyróżnieni w tej kategorii uzyskała firma – PKP S.A.

Laureatem w tej kategorii została firma – KGHM Polska Miedź S.A.

III. Organizacje pozarządowe wspierające na co dzień działania młodych ludzi:

Wyróżnieni w tej kategorii zostali: Instytut Rzeczypospolitej im. Pawła Włodkowica oraz Stowarzyszenie Dumni z Polski.

Laureatem w tej kategorii została Fundacja Inicjatyw Młodzieżowych.

IV. Najaktywniejsza Młodzieżowa Rada przy Jednostce Samorządu Terytorialnego:

Wyróżnieni w tej kategorii zostali Parlament Dzieci i Młodzieży Województwa Lubelskiego oraz Młodzieżowa Rada Miasta Oleśnicy.

Laureatem w tej kategorii został Młodzieżowy Sejmik Województwa Śląskiego.

V. Najbardziej przyjazny młodzieżowy samorząd lokalny w Polsce:

Laureatem w tej kategorii została Gmina – Miasto Chełm.

VI. Najaktywniejsza i działająca na rzecz młodego pokolenia szkoła/uczelnia lub środowisko naukowe:

Laureatem w tej kategorii zostało X Liceum Ogólnokształcące im. Ignacego J. Paderewskiego w Katowicach.

VII. Najciekawsze wydarzenie polityki młodzieżowej w Polsce:

Wyróżnione w tej kategorii zostało: Forum Polityki Młodzieżowej, BohaterON w Twojej Szkole, Konferencja naukowa pt. „Problemy i wyzwania bezpieczeństwa

kulturowego – od teorii po praktyki” organizowana przez Fundację Misji Obywatelskiej w ramach projektu pn. „Bezpieczna Kultura dla Młodych”.

Laureatem w tej kategorii zostało Forum Organizacji Młodzieżowych „Wspólnie dla Przyszłości”.

VIII. Lider Młodego Pokolenia:

Wyróżnieni w tej kategorii zostali: pani Karolina Pawlak, pan Michał Bogusław, pan Kamil Giera oraz pan Michał Róg;

Laureatem w tej kategorii został pan Piotr Wasilewski.

IX. Wzór godny naśladowania pod względem etyczno-moralnym i intelektualnym:

Wyróżnieni w tej kategorii zostali: pan Przemysław Bożek oraz Pan Dominik Zdebik.

Laureatem w tej kategorii został Solidarnościowy Korpus Wsparcia Seniorów.

Podczas Konferencji odbyły się również panele dyskusyjne i warsztaty, dzięki którym uczestnicy wydarzenia dowiedzieli się jak założyć młodzieżową radę w swojej miejscowości. W dyskusji pt. „Młodzi 2022: potrzeby i problemy młodego pokolenia” udział wzięli Pełnomocnik Rządu ds. Polityki Młodzieżowej Piotr Mazurek, Poseł na Sejm RP IX kadencji prof. Jacek Kurzępa, Prezes Fundacji Inicjatyw Młodzieżowych Piotr Rydzewski, Prezes Fundacji „Terapia to NIE WSTYD” Anna Węgrzyn i Przewodniczący Krajowej Reprezentacji Doktorantów Jarosław Olszewski. Moderatorem panelu była Aleksandra Horoszko, przewodnicząca Rady Dzieci i Młodzieży przy Ministerstwie Edukacji i Nauki.

W debacie pt. „Młodzieżowe rady przy JST rok po wprowadzeniu ustawy, która wzmocniła ich kompetencje” uczestniczyli: Koordynator Główny Parlamentu Młodych RP, członek Rady Dialogu z Młodym Pokoleniem Hubert Taładaj, radny młodzieżowej rady Gorzowa Wielkopolskiego, Młodzieżowy Delegat RP na 77. sesję ZO ONZ Maciej Kudra-Bartkowiak, pomysłodawczyni Młodzieżowej Rady Sportu przy

Ministrze Sportu i Turystyki Angelika Żukowska, Sekretarz Młodzieżowego Sejmiku Województwa Śląskiego Aleksandra Faryńska oraz Przewodniczący Młodzieżowej Rady w Olsztynie Konrad Zacharski. Moderatorem panelu był Prezes Fundacji Służba Niepodległej Mateusz Feszler.

7. ZAANGAŻOWANIE W ORGANIZACJĘ SZCZYTU CYFROWEGO IGF 2022

Pełnomocnik Rządu ds. Polityki Młodzieżowej na zaproszenie ministra Krzysztofa Szuberta, zaangażował się we wsparcie organizacji Szczytu Cyfrowego IGF Polska 2022, wchodząc w skład Rady Programowej wydarzenia, gdzie szczególnie odpowiadał za współpracę ze środowiskami młodzieżowymi, w tym Radą Dialogu z Młodym Pokoleniem.

Minister Mazurek osobiście wystąpił również podczas konferencji organizowanej w ramach szczytu, a także wziął udział w wydarzeniach towarzyszących IGF Polska 2022.

W programie wydarzenia, które odbyło się 20 października 2022 r. w Lublinie, przewidziano kilka ścieżek tematycznych, w tym ścieżkę młodzieżową, podczas której dyskutowano m.in. o wpływie mediów społecznościowych na kształtowanie opinii oraz niebezpieczeństwach związanych z szerzeniem nieprawdziwych informacji. W jej ramach odbył się Młodzieżowy Szczyt Cyfrowy oraz warsztaty edukacyjno-informacyjne dla młodzieży szkolnej z bezpieczeństwa w sieci i programowania. W agendzie Szczytu znalazły się również sesje tematyczne zgłoszone przez Radę Dialogu z Młodym Pokoleniem, dotyczące „fact-checkingu” oraz tego, jak wykorzystywać technologie internetowe w ekologii i walce ze zmianami klimatycznymi.

Dzięki zawarciu w programie IGF Polska 2022 ścieżki młodzieżowej, młodzi Polacy kolejny raz mogą współdecydować o przyszłość Internetu i nowych technologii poprzez dedykowane im aktywności, panele i warsztaty.

Szczyt Cyfrowy IGF Polska 2022 to krajowa inicjatywa, której celem jest inicjowanie i ułatwianie lokalnej dyskusji o rozwoju Internetu oraz o aktualnych zjawiskach związanych z jego funkcjonowaniem. Organizatorami Szczytu są Kancelaria Prezesa Rady Ministrów oraz Centrum GovTech.

8. ORGANIZACJA KONKURSU „MŁODZIEŻOWY DELEGAT RP NA 77. SESJĘ ZGROMADZENIA OGÓLNEGO ONZ”

Od 2020 roku Pełnomocnik wraz z Radą Dialogu z Młodym Pokoleniem współpracuje z Ministerstwem Spraw Zagranicznych w zakresie wyboru przedstawicieli polskiej młodzieży reprezentujących nasz kraj na forum Organizacji Narodów Zjednoczonych.

W 2022 roku w wyniku tej współpracy został ogłoszony konkurs „Młodzieżowy Delegat RP na 77. Sesję Zgromadzenia Ogólnego Organizacji Narodów Zjednoczonych”. Celem konkursu było wyłonienie osób, które wezmą udział w 77. Sesji Zgromadzenia Ogólnego Organizacji Narodów Zjednoczonych oraz będą uczestniczyły w realizacji i upowszechnianiu założeń Konkursu do kolejnej Sesji Zgromadzenia Ogólnego ONZ.

W konkursie mogły brać udział osoby do 26 roku życia. Proces wyboru młodzieżowego Delegata składał się z 3 etapów:

I etap – zgłoszenie przez formularz dostępny na stronie pozytek.gov.pl. Formularz składał się z czterech części, w których kandydat opisywał swoje wykształcenie, doświadczenie, motywację oraz załącza krótki esej na jeden z podanych tematów.

II etap – rozmowa kwalifikacyjna z Komisją Konkursową.

III etap – rozpatrzenie zgłoszenia oraz kwalifikacja kandydata bądź kandydatów przez Ministerstwo Spraw Zagranicznych. Zgłoszenia były rozpatrywane wiosną 2022 r.

Komisja Konkursowa zarekomendowała Ministerstwu Spraw Zagranicznych troje najwyższej ocenionych kandydatów: Michała Adamczuką, Marcelinę Kozubek i Macieja Kudrę-Bartkowiaka – wszyscy otrzymali nominację na Młodzieżowego Delegata RP na 77. sesję Zgromadzenia Ogólnego Organizacji Narodów Zjednoczonych. Uroczysta gala wręczenia nominacji odbyła się 30 sierpnia br. w

gmachu Ministerstwa Spraw Zagranicznych z udziałem wiceministra spraw zagranicznych prof. Piotra Wawrzyka i Pełnomocnika Rządu ds. Polityki Młodzieżowej Piotra Mazurka. Po wręczeniu aktów nominacji przez Ministrów Piotra Mazurka i Piotra Wawrzyka laureaci wzięli udział w dedykowanym szkoleniu w zakresie bezpieczeństwa dyplomatycznego.

9. ZAANGAŻOWANIE W DZIAŁANIA NA RZECZ OCHRONY ZDROWIA PSYCHICZNEGO MŁODZIEŻY

Pełnomocnik Rządu ds. Polityki Młodzieżowej współpracuje z organizacjami pozarządowymi i ekspertami, a także decydentami, w zakresie wypracowywania rozwiązań w sprawie ochrony zdrowia psychicznego młodzieży, uczestnicząc w licznych dyskusjach i konferencjach dotyczących zmian systemowych, a także pracach międzyresortowych. W ramach powyższych działań w tym roku Pełnomocnik podejmował działania dot. zdrowia psychicznego młodzieży, a szczególnie działań profilaktycznych, współpracując m.in. z:

- ekspertami z Instytutu Matki i Dziecka oraz Fundacji Instytutu Matki i Dziecka,
- Fundacją „Terapia to NIE WSTYD” na czele z prezes Anną Węgrzyn, która wzięła udział w V posiedzeniu plenarnym Rady Dialogu z Młodym Pokoleniem 4 lipca 2022 r. w KPRM oraz debatach Ogólnopolskiej Konferencji Młodzieżowych Rad i Środowisk Młodzieżowych,
- przedstawicielami Instytutu Rozwoju Spraw Społecznych oraz ekspertami obecnymi na konferencjach naukowych IRSS.

Pełnomocnik Rządu ds. Polityki Młodzieżowej **Piotr Mazurek m.in. brał udział 23 czerwca 2022 roku w spotkaniu z cyklu „Healthcare Policy Summit” podczas którego dyskutowano na temat wyzwań i potrzeb zdrowotnych w zakresie psychiatrii.** Uczestnicy panelu dyskusyjnego zgodnie stwierdzili, że choroby neurologiczne dotyczą przede wszystkim ludzi młodych, w wieku produkcyjnym, którzy nieodpowiednio leczeni z czasem mogą stać się niezdolni do pracy. Sytuację pogłębiła pandemia koronawirusa, co uczestnicy wydarzenia określili mianem „popandemicznego długu zdrowotnego”.

Jak podkreślił Minister Piotr Mazurek, potrzebę podjęcia pilnych działań w zakresie wsparcia zdrowia psychicznego dzieci i młodzieży zgłaszali sami młodzi Polacy podczas zeszłorocznych konsultacji Strategii RP na rzecz Młodego Pokolenia, w których udział wzięło ponad 30 tysięcy młodych osób z całej Polski. Zarówno rozwiązania dotyczące zdrowia psychicznego, jak i szereg innych potrzeb zgłoszonych przez młodych

Polaków w konsultacjach zostanie uwzględnionych w przygotowywanej rządowej strategii na rzecz młodzieży.

Pełnomocnik Rządu ds. Polityki Młodzieżowej potwierdził, że młodzież dostrzega, iż okres dojrzewania i wyrobione w jego trakcie nawyki mają wpływ na całe życie, a pandemia COVID-19 pozwoliła jeszcze wyraźniej dostrzec rosnące problemy zdrowotne młodego pokolenia, zarówno w odniesieniu do zdrowia fizycznego, jak i psychicznego.

Podczas wydarzenia, organizowanego przez Fundację Instytut Rozwoju Spraw Społecznych, podjęto dyskusję na temat najskuteczniejszych metod prewencji, leczenia i opieki nad pacjentami ze schorzeniami neurologicznymi i zaburzeniami psychicznymi, w tym również dotyczących dzieci i młodzieży.

Do grona uczestników wydarzenia zaproszono środowisko wybitnych neurologów i psychiatrów z Polski i zagranicy, specjalizujących się w leczeniu dorosłych, dzieci i młodzieży, a także ekspertów systemowych z Kancelarii Prezesa Rady Ministrów, Ministerstwa Zdrowia, Agencji Oceny Technologii Medycznych i Taryfikacji, Agencji Badań Medycznych, Komisji Zdrowia Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej, Zakładu Ubezpieczeń Społecznych oraz przedstawicieli innych organizacji zajmujących się tematyką zdrowia.

10. DZIAŁANIA NA RZECZ EDUKACJI EKOLOGICZNEJ I KLIMATYCZNEJ

---

17 sierpnia 2021 r. Minister Klimatu i Środowiska oraz Minister Edukacji i Nauki w obecności Pełnomocnika Rządu ds. Polityki Młodzieżowej podpisali List intencyjny wyrażający wolę współpracy na rzecz edukacji ekologicznej i klimatycznej, którego głównym celem jest zwiększanie świadomości ekologicznej i klimatycznej młodego pokolenia, a także zainicjowanie kolejnego etapu w dotychczasowej współpracy obu resortów.

Zainicjowany ww. Listem intencyjnym kolejny etap współdziałania znalazł odzwierciedlenie w powoływanym przez Ministra Klimatu i Środowiska Zespole ds. ds. edukacji ekologicznej, w tym klimatycznej, i promocji ekologicznych warunków życia, którego zadaniem jest realizacja postulatów zawartych w Liście intencyjnym. Założeniem jest również, że konkretne rozwiązania będą wypracowywane przy współpracy z zainteresowanymi środowiskami.

Minister Mazurek został powołany na funkcję wiceprzewodniczącego Zespołu, a następnie realizował działania na jego rzecz, biorąc udział w jego posiedzeniach oraz aktywizując członków Rady Dialogu z Młodym Pokoleniem. W ramach prezydium Zespołu pełnomocnik szczególnie współpracuje z jego przewodniczącym – wiceministrem klimatu i środowiska Adamem Guibourgé-Czetwertyńskim oraz wiceprzewodniczącym – wiceministrem edukacji i nauki Tomaszem Rzymkowskim.

W ramach Zespołu pracują grupy robocze, które zajmowały się m.in. stworzeniem bazy scenariuszy zajęć w zakresie edukacji ekologicznej i klimatycznej oraz ich opracowaniem.

Grupy robocze powstały, by przygotować 40 scenariuszy lekcyjnych dotyczących zagadnień z obszaru ochrony klimatu, możliwych do realizacji na przedmiocie godzina wychowawcza:

- 16 scenariuszy dla klas I-VIII w szkole podstawowej
- 24 scenariusze dla klas I-IV w szkołach ponadpodstawowych

W skład grup roboczych wchodzi m.in. naukowcy, eksperci, praktycy, pedagodzy. Za koordynację prac w ramach grup odpowiadają przedstawiciele organizacji młodzieżowych. Zespół realizuje wspieraną przez Pełnomocnika Rządu ds. Polityki Młodzieżowej zasadę włączania młodych ludzi w procesy decyzyjne i partycypacyjnego wypracowywania założeń polityk publicznych w Polsce.

W 2022 roku odbyło się IX posiedzeń zespołu ds. edukacji ekologicznej, w tym klimatycznej, i promocji ekologicznych warunków życia.

Podczas posiedzenia w dniu 2 grudnia 2022 roku zaprezentowano przygotowane przez zespół pierwsze scenariusze lekcyjne w zakresie edukacji ekologicznej i klimatycznej. Zaprezentowano również projekty wybranych scenariuszy oraz omówiono dalsze działania Zespołu zaplanowane na przyszły rok.

11. KONTYNUACJA WSPIERANIA MŁODZIEŻOWYCH RAD PRZY JEDNOSTKACH SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO

W 2022 roku Pełnomocnik Rządu ds. Polityki Młodzieżowej kontynuował wcześniejsze działania związane ze wspieraniem młodzieżowych rad gmin, młodzieżowych rad powiatów i młodzieżowych sejmików województw. Uczestniczył w szeregu wydarzeń (m.in. kongresach, konferencjach, w tym Europejskim Kongresie Samorządów w Mikołajkach), gdzie dystrybuował poradnik „Jak założyć młodzieżową radę?” i promował ideę młodzieżowej samorządności wzmocnionej ustawowo w 2021 roku rządowym projektem ustawy przygotowanej przez Pełnomocnika z upoważnienia Prezesa Rady Ministrów.

Pełnomocnik ściśle współpracował także z grupą inicjatywną posłów Klubu Parlamentarnego Prawo i Sprawiedliwość (m.in. Jackiem Kurzępą, Andrzejem Kryjem, Pawłem Lisieckim, Aleksandrem Mrówczyńskim), która wniosła projekt uchwały Sejmu ustanawiający dzień 19 września Dniem Młodzieżowych Rad i Sejmików przy JST (przyjęty przez Sejm 15 grudnia 2022 roku) i wspierał inicjatywę ustanowienia święta młodzieżowych samorządowców.

12. STAŁE PROWADZENIE DIALOGU Z MŁODZIEŻĄ ORAZ UDZIAŁ W DYSKUSJACH NA TEMAT SYTUACJI MŁODYCH LUDZI

Pełnomocnik Rządu ds. Polityki Młodzieżowej prowadzi stały dialog z przedstawicielami młodego pokolenia oraz społeczeństwa obywatelskiego. W 2022 roku wziął udział w kilkuset spotkaniach z różnorodnymi środowiskami młodzieżowymi, organizacjami pozarządowymi, środowiskami akademickimi, młodzieżowymi radami przy jednostkach samorządu terytorialnego i przedstawicielami administracji rządowej, z którymi rozmawiał na tematy związane z polityką młodzieżową w Polsce, zabiegając o sprawy ważne dla młodych ludzi w szeregu różnych gremiów.

Piotr Mazurek spotykał się także bezpośrednio z młodzieżowymi radami gmin, miast, powiatów, dzielnic i młodzieżowymi sejmikami województw z całej Polski, m.in. uczestniczył w I posiedzeniu Młodzieżowej Rady Gminy Słońsk, poprzez platformę MS Teams rozmawiał z członkami Młodzieżowej Rady Powiatu Przasnyskiego, a także spotkał się z członkami Forum Młodych PiS Warszawa. Uczestniczył również w Obradach Parlamentu Młodych Rzeczypospolitej Polskiej.

Zaangażowanie Piotra Mazurka zostało docenione przez Stowarzyszenie „Studenci dla Rzeczypospolitej”. Podczas konferencji „Przeszłość kontra wizja. Polska oczami młodego pokolenia” Pełnomocnik Rządu ds. Polityki Młodzieżowej został wyróżniony tytułem Członka Honorowego.

Poza licznymi spotkaniami z młodzieżą Minister Piotr Mazurek w 2022 roku aktywnie reprezentował stronę rządową w posiedzeniach Rady Działalności Pożytku Publicznego.

Piotr Mazurek współpracuje również ze środowiskiem harcerskim. 19 maja 2022 roku uczestniczył w 42. Zjeździe Związku Harcerstwa Polskiego, podczas którego w imieniu strony rządowej, podziękował za zaangażowanie członków Związku Harcerstwa Polskiego we współpracę z państwem polskim w sytuacjach

kryzysowych, jakimi w ostatnim czasie były pandemia COVID-19 i trwająca na Ukrainie wojna z Federacją Rosyjską.

Następnie 29 czerwca 2022 r. w Warszawie uczestniczył w posiedzeniu Rady Organizacji Harcerskich, objętych Honorowym Protektoratem Prezydenta RP Andrzeja Dudy oraz realizujących Rządowy Program Wsparcia Rozwoju Organizacji Harcerskich i Skautowych na lata 2018-2030.

9 kwietnia 2022 roku w trakcie trwania III edycji Weekendowej Szkoły Fundacji Inicjatyw Społecznych „Sapere Aude” w Radziejowicach, podczas wystąpienia Minister Piotr Mazurek zwrócił uwagę na najważniejsze przyczyny podziałów społeczno-politycznych w naszym kraju na przestrzeni ostatnich 30 lat i nakreślił możliwe sposoby ich przezwyciężenia, podkreślając zarazem rolę młodzieżowych organizacji pozarządowych w tworzeniu przestrzeni do merytorycznej dyskusji dla osób różniących się światopoglądowo. **Minister Piotr Mazurek był również gościem IV edycji Weekendowej Szkoły Fundacji Inicjatyw Społecznych „Sapere Aude” dniach 7 - 9 października 2022.** Podczas wystąpienia inauguracyjnego czwartą edycję Szkoły Pełnomocnik Rządu ds. Polityki Młodzieżowej Piotr Mazurek podziękował wszystkim osobom zaangażowanym w jej organizację, podkreślając, że zdobyte podczas szkoleń umiejętności z pewnością zaowocują w przyszłości. Minister Mazurek wyraził uznanie dla uczestników wydarzenia, którzy poświęcają swój wolny czas na zdobywanie wiedzy i doświadczenia, dzięki którym będą mogli jeszcze skuteczniej działać na rzecz rozwoju społeczeństwa obywatelskiego w Polsce.

W dniach 11-12 kwietnia 2022 roku Minister Piotr Mazurek wziął udział w panelu dyskusyjnym pn. „Samorząd dla młodych – jak aktywizować młodzież w miastach i gminach?”, który był jednym z punktów VII Europejskiego Kongresu Samorządów. W trakcie wystąpienia wprowadzającego Minister Mazurek zaprezentował najważniejsze informacje dotyczące ustawy o młodzieżowych radach, czyli ustawy z dnia 20 kwietnia 2021 r. o zmianie ustawy o samorządzie gminnym, ustawy o samorządzie powiatowym, ustawy o samorządzie województwa oraz ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz.U. 2021 poz. 1038).

9 czerwca 2022 roku Piotr Mazurek uczestniczył w Konferencji Instytutu Kazimierza Promyka i New Direction „Green Conservatism”. W ramach panelu dotyczącego wpływu młodych osób na kreowanie przyszłej rzeczywistości Minister Piotr Mazurek przypomniał, że wśród najważniejszych postulatów polskiej młodzieży, zgłaszanych podczas konsultacji Strategii RP na rzecz Młodego Pokolenia – największych w historii konsultacji społecznych – były pomysły dotyczące wprowadzenia do szkół edukacji ekologicznej i klimatycznej.

10 czerwca 2022 roku odbył się Kongres „Polska Wielki Projekt” podczas którego Piotr Mazurek uczestniczył w debacie poświęconej scenariuszom dalszej aktywizacji obywatelskiej wolontariuszy niosących pomoc uchodźcom wojennym z Ukrainy. Podczas wydarzenia Minister Piotr Mazurek przyznał, że ogromne zaangażowanie polskiego społeczeństwa w pomoc uchodźcom z Ukrainy nie jest niczym zaskakującym – podobną aktywizację, szczególnie wśród młodych ludzi, można było zaobserwować w czasie pandemii COVID-19. Z inicjatywy Minister Rodziny i Polityki Społecznej Marleny Maląg powstał wówczas Solidarnościowy Korpus Wsparcia Seniorów, w który zaangażowało się kilkaset organizacji pozarządowych i innych środowisk zrzeszających licznych przedstawicieli młodego pokolenia.

Piotr Mazurek uczestniczył w jednym z paneli dyskusyjnych V Forum Wizja Rozwoju dniach 20 – 21 czerwca 2022 roku w siedzibie Akademii Marynarki Wojennej w Gdyni. W trakcie swojego wystąpienia podkreślił, że społeczeństwo obywatelskie w Polsce, a w szczególności młodzież, z ogromnym zaangażowaniem włączyło się w działania pomocowe zarówno obecnie, kiedy do Polski przyjeżdżają miliony uchodźców wojennych z Ukrainy, jak i w czasie pandemii COVID-19. Jak zauważył Pełnomocnik Rządu ds. Polityki Młodzieżowej, to właśnie młodzi ludzie najmocniej zaangażowali się w pomoc seniorom – grupie najbardziej narażonej na skutki epidemii.

24 czerwca 2022 r. w Warszawskim belwederze, podczas IV Forum Wolontariatu Pełnomocnik Rządu ds. Polityki Młodzieżowej uczestniczył w dyskusji eksperckiej

dotyczącej wyzwań stojących przed wolontariatem w Polsce w obliczu kryzysów wywołanych przez pandemię COVID-19 oraz wojnę na Ukrainie. Minister Piotr Mazurek wskazał na konieczność profesjonalizacji wolontariatu w Polsce, dzięki której niesiona pomoc skuteczniej docierałaby do tych, którzy jej potrzebują. Ważne jest więc – zdaniem Wiceprzewodniczącego Komitetu ds. Pożytku Publicznego – nie tylko docenienie osób, które angażują się w tego typu działania, ale również optymalizacja tychże działań, m.in. poprzez rozwój wolontariatu długoterminowego.

7 września 2022 roku w Karpaczu odbyło się XXXI Forum Ekonomiczne. Minister Edukacji i Nauki Przemysław Czarnek oraz Piotr Mazurek wzięli udział w panelu dyskusyjnym pt. „Międzynarodowe partnerstwo publiczno-prywatne w nauce i ochronie zdrowia – priorytety i wyzwania”. Podczas panelu dyskutowano nad zmianami w postrzeganiu partnerstwa publiczno-prywatnego i konieczności dalszego rozwoju tej ścieżki współpracy. Minister Piotr Mazurek mówił o zwiększonych nakładach na NGO i ważnej roli trzeciego sektora w partnerstwie międzysektorowym.

Akademia Skolimowska organizowana przez stowarzyszenie Studenci dla RP i Fundację Jacka Maziarskiego, - 17 grudnia 2022 roku w Konstancinie – Jeziornej odbył się I zjazd Akademii Skolimowskiej edycji 2022/2023. Minister Piotr Mazurek w trakcie zjazdu poprowadził konwersatorium na temat wzmocnienia postaw obywatelskich wśród młodzieży. Projekt Akademia Skolimowska polega na cyklicznych zjazdach studentów oraz absolwentów uczelni wyższych w celu edukowaniu ich w zakresie działania poszczególnych sektorów państwa, a także krzewieniu postaw patriotycznych i propaństwowych.

15 września w ramach projektu Polish-Ukrainian Summer Camp for Young Scientists Minister Piotr Mazurek spotkał się z grupą młodych naukowców z Ukrainy. Głównym tematem spotkania było przedstawienie aktualnej sytuacji doktorantów i młodych naukowców w Ukrainie, a także dyskusja nad możliwymi obszarami współpracy Polski i Ukrainy w zakresie podejmowania i realizacji wspólnych projektów naukowych i społecznych, które umożliwiłyby rozwój młodych

naukowców. Omówiona została również kwestia roli programu Erasmus+ we wsparciu młodzieży ukraińskiej.

Podczas wydarzenia Pełnomocnik Rządu ds. Polityki Młodzieżowej Piotr Mazurek podkreślił istotę współpracy pomiędzy Polską a Ukrainą – szczególnie dzisiaj, w okresie prowadzonej przez Federację Rosyjską agresji zbrojnej. Minister wyraził nadzieję, że obecne doświadczenia solidarności i pomocy uda się przekuć na przyszłą współpracę, która przyniesie owoce zarówno dla strony polskiej, jak i ukraińskiej. Spotkanie z młodymi naukowcami z Ukrainy jest jednym z elementów zainicjowanej w lipcu br. przez Ministra Piotra Mazurka, Radę Dialogu z Młodym Pokoleniem oraz Wiceminister Młodzieży i Sportu Ukrainy Maryną Popatenko polsko-ukraińskiej współpracy środowisk młodzieżowych.

7 grudnia 2022 roku, Piotr Mazurek uczestniczył w CEE EDU DIGITAL SUMMIT w Lublinie. Podczas konferencji przedstawiciele władzy nadający kształt edukacji, a w szczególności odpowiedzialni za proces jej cyfryzacji, dostawcy narzędzi usług cyfrowych, eksperci w dziedzinie przemian na rynku pracy, badacze, przedstawiciele branży cyfrowej oraz inni specjaliści z całego regionu spotkali się, by rozmawiać m.in. o cyberzagrożeniach czy technologii cyfrowej dla edukacji. Pełnomocnik Rządu ds. Polityki Młodzieżowej - Piotr Mazurek był jednym z prelegentów pierwszego panelu, którego tematem były: „Cyberzagrożenia i odporności nowoczesnej edukacji na niebezpieczeństwa jutra”. W swojej wypowiedzi wymienił bieżące problemy zgłaszane przez młodych ludzi podczas największych ogólnopolskich konsultacji RP, w których wzięło ponad 30 tys. młodych osób. Podkreślił, że w kampanie informujące o zagrożeniach powinien się zaangażować wspólnie szereg podmiotów takich jak: NASK, organizacje pozarządowe czy duże media.

10 grudnia 2022 roku w Poznaniu miał miejsce ostatni - III zjazd Akademii Młodzieżowych Liderów Wielkopolski Stowarzyszenia ZMW. W trakcie spotkania z młodzieżą Minister Mazurek był merytorycznym wsparciem dla lokalnych działaczy społecznych i młodzieżowych radnych z Poznania. Wśród poruszanych wątków pojawiły się tematy dotyczące zakładania młodzieżowych rad, a także finansowania

realizacji społecznych inicjatyw przez Fundusz Młodzieżowy, czyli programu mającego na celu angażować młodych ludzi w działalność społeczną i wolontariacką, na który rząd przeznaczył aż 210 milionów złotych.

W 2023 roku każdy z dwudziestu zespołów Akademii Młodzieżowych Liderów Wielkopolski otrzyma po 2000 zł na realizację społecznych inicjatyw, które zadzieją się w całej Wielkopolsce. Projekt Młodzieżowe Wulkany Partycypacji finansowany jest przez Narodowy Instytut Wolności w ramach Rządowego Programu Fundusz Inicjatyw Obywatelskich NOWEFIO. Projekt rozpoczął się w 2022 roku i potrwa do końca 2023 roku. W projekcie bierze udział 40-osobowa grupa młodzieży z całej Wielkopolski złożona z lokalnych działaczy społecznych i młodzieżowych radnych w wieku od 15 do 23 lat.

W dniach 17 – 18 września 2022 roku Minister Piotr Mazurek uczestniczył w debacie podczas VIII Forum Organizacji Młodzieżowych „Wspólnie dla Przyszłości”. W panelu pt. „Jak w ostatnich latach rozwinęły się środowiska młodzieżowe w Polsce?”. Minister podkreślił, że kluczowym zadaniem dla środowisk młodzieżowych w obecnych czasach jest wykorzystanie dostępnych instrumentów wsparcia w taki sposób, aby trwale zapewnić sobie istotne miejsce w przestrzeni publicznej.

Debata, która miała miejsce 5 grudnia 2022 roku, w ramach „Akcji Inspiracji” w Lublinie, była kolejną okazją dla Ministra Piotra Mazurka do podzielenia się z młodymi osobami uniwersalnymi radami, których zastosowanie pomogło mu w osiągnięciu sukcesu. Min. Mazurek pochylił się również nad przyczynami oraz konsekwencjami tzw. kryzysu autorytetów, a także opowiedział o niezastąpionej roli przedsięwzięć społeczno-aktywistycznych jako nieodłącznej części edukacji obywatelskiej, komplementarnej do nauki szkolnej. Minister zachęcał również o aplikowanie o środki z Funduszu Młodzieżowego, czyli programu mającego na celu angażować młodych ludzi w działalność społeczną i wolontariacką, na który rząd przeznaczył aż 210 milionów złotych.

Piotr Mazurek jako osoba wywodząca się ze środowiska prawicowego bierze udział w licznych wydarzeniach patriotycznych takich jak X Warszawski Marsz Rotmistrza Witolda Pileckiego, obchody upamiętniające Żołnierzy Wyklętych, czy Marsz Niepodległości. Poprzez udział w takich wydarzeniach jak **Debata o edukacji patriotycznej młodzieży w ramach Festiwalu „Losy Polaków”**, czy **spotkanie z Fundacją Młode Kresy**, Minister Piotr Mazurek ma możliwość szerzyć informacje dotyczące potrzeby procesu dekomunizacji przestrzeni publicznej w Polsce oraz potrzeby wspierania pamięci o Żołnierzach Wyklętych w kontekście drogi Polski do niepodległości.

13. WSPÓŁPRACA Z RADĄ DIALOGU Z MŁODYM POKOLENIEM W SPRAWACH DOTYCZĄCYCH MŁODZIEŻY

Pełnomocnik Rządu do spraw polityki młodzieżowej bardzo silnie angażował się we wsparcie działań inicjowanych w ramach Rady Dialogu z Młodym Pokoleniem. Pełnomocnik pełni równocześnie funkcję Współprzewodniczącego Rady, współprowadząc jej posiedzenia plenarne wspólnie z Współprzewodniczącym Piotrem Wasilewskim reprezentującym stronę społeczną. Pełnomocnik brał również udział w szeregu spotkań zespołów tematycznych rady, a także spotkaniach roboczych z członkami RDzMP.

Pełnomocnik osobiście angażował się we współpracę międzynarodową Rady. W ramach V posiedzenia plenarnego RDzMP gościł Wiceminister Młodzieży i Sportu Ukrainy Marynę Popatenko oraz Przewodniczącego Stowarzyszenia Młodzieżowych Rad Ukraińskich Volodymyra Sonko.

Dzięki stałej roboczej współpracy pomiędzy Pełnomocnikiem Rządu ds. Polityki Młodzieżowej a Komitetem do spraw Pożytku Publicznego, Ministerstwem Edukacji i Nauki, a także wieloma innymi resortami i instytucjami, Rada Dialogu z Młodym Pokoleniem jest regularnie proszona o opiniowanie szeregu projektów dokumentów i decyzji istotnych dla młodych ludzi.

Rada Dialogu z Młodym Pokoleniem jest także na bieżąco włączana przez Pełnomocnika w prowadzone przez niego działania i konsultuje realizowane projekty.

Dzięki zaangażowaniu Pełnomocnika Rządu ds. Polityki Młodzieżowej przedstawiciele Rady Dialogu z Młodym Pokoleniem dołączyli do Krajowej Grupy Roboczej ds. Unijnego Dialogu Młodzieżowego, powołanej zarządzeniem Ministra Edukacji i Nauki z dnia 26 stycznia 2022 r. Zadaniem Grupy jest koordynowanie procesu unijnego dialogu młodzieżowego na poziomie krajowym oraz działanie na rzecz promowania jego wyników. Grupa działa zgodnie z postanowieniami Rezolucji Rady z dnia 27 listopada 2009 r. w sprawie odnowionych ram europejskiej współpracy na rzecz młodzieży (2010-2018) (Dz. Urz. UE C 311 z 19.12.2009, str. 1) i Rezolucji Rady

Unii Europejskiej i przedstawiciele rządów państw członkowskich zebranych w Radzie w sprawie ram europejskiej współpracy na rzecz młodzieży: Strategia Unii Europejskiej na rzecz młodzieży na lata 2019-2027 (Dz. Urz. UE C 456 z 18.12.2018, str. 1).

Pełnomocnik brał udział wspólnie z Ministrem Edukacji i Nauki prof. Przemysławem Czarneckim w posiedzeniu Grupy, a członkowie Krajowej Grupy Roboczej do spraw Unijnego Dialogu Młodzieżowego byli gośćmi IV posiedzenia plenarnego Rady Dialogu z Młodym Pokoleniem 29 kwietnia 2022 r. w Kancelarii Prezesa Rady Ministrów w Warszawie.

Pełnomocnik Rządu ds. Polityki Młodzieżowej wziął również udział w dyskusji panelowej podczas dwóch edycji Ogólnopolskiego Kongresu Dialogu Młodzieżowego, które odbyły się w Warszawie w dniach:

- **21 maja 2022 r.** - podczas spotkania omówiono m.in. projekt konkursu ekologicznego dla młodzieży szkolnej, który Rada Dzieci i Młodzieży planuje przeprowadzić wspólnie z Radą Dialogu z Młodym Pokoleniem. Pomysły i projekty zgłoszone w ramach konkursu posłużą następnie jako materiał do scenariuszy lekcyjnych i rekomendacji dla szkół.
- **25 listopada 2022 r.** - młodzież w mniejszych zespołach roboczych mogła pozyskać cenną wiedzę i konkretne umiejętności m.in w budowaniu zespołów projektowych. Panel o edukacji i polityce społecznej poprowadził Współprzewodniczący Rady Dialogu z Młodym Pokoleniem Pan Piotr Wasilewski. Panelistami byli eksperci z zakresu polityki społecznej czy edukacji m.in. Pan Bartosz Marczuk Wiceprezes Zarządu Polskiego Funduszu czy Pani dr. Bernadeta Frysztak Wicestarosta Powiatu Ropczycko-Sędziszowskiego. Po zakończeniu części oficjalnej odbył się występ artystyczny oraz integracja, gdzie uczestnicy mieli szansę sieciowania, dyskusji oraz wymiany doświadczeń. Piotr Mazurek podczas Kongresu podsumował wydarzenie oraz zachęcał do aktywności i proaktywnego działania. Omówił prowadzoną politykę młodzieżową przez Polski Rząd, jej

założeniach oraz programach. Z pozytywnym skutkiem zachęcał uczestników do zakładania Rad Młodzieżowych udostępniając praktyczny poradnik.

Minister Piotr Mazurek pozostaje ponadto w stałym kontakcie roboczym z szesnastoma Ambasadorami Unijnego Dialogu Młodzieżowego oraz z Przewodniczącym Grupy Piotrem Rydzewskim – Prezesem Fundacji Inicjatyw Młodzieżowych. Dwukrotnie zorganizowane zostały spotkania robocze Pełnomocnika z ambasadorami i przedstawicielami Fundacji Inicjatyw Młodzieżowych.

14. DZIAŁALNOŚĆ W RAMACH KOMITETU DS. POŻYTKU PUBLICZNEGO

Pełnomocnik Rządu ds. Polityki Młodzieżowej pełni równocześnie funkcję Wiceprzewodniczącego Komitetu do spraw Pożytku Publicznego na mocy decyzji Premiera Mateusza Morawieckiego z 16 listopada 2020 r. Minister Piotr Mazurek aktywnie zabiega o sprawy młodzieżowe na forum tego gremium i jest łącznikiem pomiędzy środowiskami młodzieżowymi a Komitetem i jego organami doradczymi, w tym Radą Działalności Pożytku Publicznego, w której skład wszedł decyzją Przewodniczącego Komitetu ds. Pożytku Publicznego prof. Piotra Glińskiego.

Komitet ds. Pożytku Publicznego jest organem administracji rządowej właściwym w sprawach pożytku publicznego i wolontariatu, w tym programowania, koordynowania i organizowania współpracy organów administracji publicznej i podmiotów działających w sferze pożytku publicznego. Do zadań Komitetu ds. Pożytku Publicznego należy m.in.:

- koordynowanie i monitorowanie współpracy organów administracji rządowej z sektorem organizacji pozarządowych,
- opracowywanie i opiniowanie projektów aktów prawnych w zakresie rozwoju społeczeństwa obywatelskiego,
- współpraca w sprawach związanych z rozwojem społeczeństwa obywatelskiego z innymi państwami, organizacjami oraz instytucjami międzynarodowymi i zagranicznymi.

W 2022 roku Pełnomocnik Rządu ds. Polityki Młodzieżowej, piastując jednocześnie rolę w Komitecie ds. Pożytku Publicznego, współdziałał przy przygotowaniu dwóch nowych programów wspierania rozwoju społeczeństwa obywatelskiego – Rządowego Programu Fundusz Młodzieżowy (o którym napisano więcej w osobnym rozdziale 3.) oraz Rządowego Programu Wspierania Rozwoju Organizacji Poradniczych. Celem Programu jest wzmocnienie działalności statutowej pożytku

publicznego i rozwoju instytucjonalnego organizacji poradniczych jako partnera państwa w procesie upodmiotowienia obywateli.

Minister jako Współprzewodniczący Komitetu ds. Pożytku Publicznego mocno zaangażował się również w działania Komitetu **na rzecz organizacji pomagających uchodźcom z Ukrainy. Dzięki dobrej współpracy organizacji pozarządowych z instytucjami państwowymi udało się skierować energię Polaków tam, gdzie wsparcie jest najbardziej potrzebne a także optymalnie rozłożyć ją w czasie.**

W celu odpowiedniej koordynacji działań pomocowych – pod przewodnictwem Przewodniczącego Komitetu ds. Pożytku Publicznego prof. Piotr Glińskiego i z udziałem Wiceprzewodniczącego Komitetu Piotra Mazurka w Kancelarii Prezesa Rady Ministrów regularnie odbywały się spotkania ze wszystkimi pełnomocnikami wojewodów odpowiedzialnymi za działania podejmowane przez organizacje pozarządowe, na których omawiane były aktualne możliwości oraz potrzeby organizacji i wolontariuszy. Odbywały się także spotkania z przedstawicielami organizacji pozarządowych zaangażowanych w pomoc uchodźcom, które na bieżąco informowały jakie są ich najpilniejsze potrzeby i gdzie pomoc jest najbardziej potrzebna.

Aby zapewnić natychmiastowe wsparcie finansowe organizacjom najbardziej zaangażowanym w pomoc uchodźcom wojennym z Ukrainy rząd otworzył możliwość wnioskowania przez NGO o środki z rezerwy Prezesa Rady Ministrów Mateusza Morawieckiego na wsparcie prowadzonych przez nie działań pomocowych ze specjalnych dodatkowych środków. Minister Piotr Mazurek osobiście zaangażował się w organizację tego wsparcia, wchodząc w skład nadzwyczajnego zespołu analizującego wnioski organizacji pomocowych kierowane do Prezesa Rady Ministrów.

Organizacje mogły wnioskować o przyznanie im od 100 do 500 tys. zł na zadania publiczne związane ze świadczeniem pomocy uchodźcom z Ukrainy dzięki czemu ponad 130 podmiotów otrzymało łącznie blisko 20 mln zł co przyczyniło się do

usprawnienia i nadania nowego społecznego impulsu olbrzymiej aktywności wolontariackiej.

Zadania publiczne realizowane przez organizacje, które otrzymały środki z rezerwy premiera polegały min. na:

- koordynacji działalności organizacji udzielających pomocy w punktach recepcyjnych uchodźców, w tym na dworcach kolejowych i autobusowych, miejscach rejestracji uchodźców, miejscach tymczasowego zakwaterowania, wyżywienia, koordynacji logistyki i magazynów, koordynacji placówek dla uchodźców, jeśli są prowadzone przez organizacje,
- koordynacji zbiorów żywności, ubrań, środków higienicznych i opatrunkowych,
- koordynacji działań wolontariuszy,
- organizacji i udzielania wsparcia psychologicznego, prawnego, zawodowego i językowego,
- organizacji i prowadzenia nauki podstaw języka polskiego dla dzieci i osób dorosłych w grupach zorganizowanych,
- zapewnieniu niezbędnych warunków do utrzymania wolontariuszy, którzy świadczą służbę poza miejscem zamieszkania, w tym kosztów zakwaterowania, wyżywienia czy przejazdu (zakupu paliwa).

Minister Piotr Mazurek wraz ze swoim zespołem uczestniczył również w pracach nad utworzeniem strony internetowej pomagamukrainie.gov.pl. Dzięki stronie pomagamukrainie.gov.pl organizacje pozarządowe, firmy, samorządy oraz osoby fizyczne mogły zgłosić chęć dowolnej pomocy, a także mogły zgłosić się o pomoc osoby tej pomocy potrzebujące. **Poprzez dedykowaną stronę już do 18 marca 2022 roku zgłosiły się aż 1488 organizacji pozarządowe** oferujące pomoc dla uchodźców w każdej możliwej formie, jak np. poprzez zaoferowanie miejsc pobytu, żywności, środków czystości i innej niezbędnej pomocy materialnej, które pozwolą przetrwać ten niezwykle ciężki okres. **Łącznie aż 6225 podmiotów (NGO, przedsiębiorstw**

i samorządów) zgłosiło chęć pomocy uchodźcom za pośrednictwem strony. Organizacje zgłaszały również pomoc w postaci różnego rodzaju usług, takich jak np. możliwość zapewnienia tłumaczy, transportu, bezpośredniej pomocy na granicy czy pomoc w opiece nad dziećmi.

Minister Piotr Mazurek był również zaangażowany w utworzenie newslettera Komitetu ds. Pożytku Publicznego dedykowanego organizacjom pozarządowym świadczącym pomoc uchodźcom wojennym z Ukrainy. Newsletter został utworzony 9 marca i przez kilka pierwszych miesięcy od agresji Rosji na Ukrainę przesyłany był do organizacji pozarządowych, informując na bieżąco o najpilniejszej potrzebie pomocy w konkretnych miejscach. Informacje o aktualnym zapotrzebowaniu przesyłali pełnomocnicy wojewodów ds. NGO, którzy koordynowali działania na terenie danego województwa, a następnie taka informacja przesyłana była do organizacji pozarządowych, w celu zapewnienia odpowiedniej pomocy. Dzięki newsletterowi informacja o pilnej pomocy docierała codziennie do 6385 organizacji pozarządowych i ich przedstawicieli.

Pełnomocnik Rządu ds. Polityki Młodzieżowej Piotr Mazurek jest również Przewodniczącym Rady Narodowego Instytutu Wolności – Centrum Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego – agencji wykonawczej będącej operatorem wyżej wymienionych, jak i innych rządowych programów przygotowanych przez Komitet do spraw Pożytku Publicznego (m.in. PROO, NOWEFIO, ROHIS, Polski Inkubator Rzemiosła, Uniwersytety Ludowe i Międzynarodowe Domy Spotkań). Minister Piotr Mazurek jest również członkiem i/lub przewodniczącym wszystkich dziewięciu komitetów sterująco-monitorujących programów rządowych wspierania rozwoju społeczeństwa obywatelskiego, aktywnie uczestnicząc w pracach tych gremiów.